MAASEUDUN TULEVAISUUS
Verkko: maaseuduntulevaisuus.fi
Facebook: facebook.fi/maaseuduntulevaisuus
Twitter: @maastul

PÄÄKIRJOITUS

Ahdinko syvenee yhä maataloudessa

Luonnonvarakeskuksen torstaina julkistamat maatalouden kannattavuuskirjanpidon tulokset vuodelta 2014 ovat karua luettavaa. Maatalousyritysten liikevaihto laski vähän, samoin tuotantokustannukset. Keskimääräinen maatalous- ja puutarhayritys teki tappiota yli 28 000 euroa.

Yrittäjäntappio kasvoi neljä prosenttia vuodesta 2013.

Yrittäjäperhe sai vain reilun kolmanneksen 15,1 euron tuntipalkkavaatimuksesta ja 4,7 prosenttia pääoman korkovaatimuksesta. Useampi kuin joka kolmas maatila jäi kokonaan vaille yrittäjäntuloa viime vuonna.

Kun tuotoista vähennetään oman ja vieraan pääoman kustannukset täysimääräisinä, jäljelle jää yrittäjän palkaksi jäävä työansio. Viime vuonna hieman vajaalle 2 000 työtunnille viljelijä sai palkkaa keskimäärin 60 senttiä tunnilta. Ani harva suomalainen suostuu työskentelemään tällä palkalla.

> Myös suomalainen viljelijä on palkkansa ansainnut.

Maatilojen kannattavuus laski viime vuonna jo neljättä vuotta peräkkäin. Tälle vuodelle ennuste näyttää vielä surkeammalta, sillä tuottajahintojen lasku sekä vaikean kasvukauden takia laadullisesti ja määrällisesti heikoksi jäävät sadot rokottavat maatalouden kannattavuutta rajusti.

Sikatalouden ja viljanviljelyn kannattavuus on ollut alamäessä jo useamman vuoden, ja tänä vuonna kannattavuus heikkenee kaikilla tiloilla edelleen. Pudotus on suuri nyt etenkin maitotiloilla. Syitä tuottajahintojen polkemiseen löytyy sekä suomalaiskauppojen halpuutuskampanjoista että Venäjän viennin tyrehtymisestä.

Suomesta Venäjälle suuntautuvan ruokaviennin arvo pieneni liki kolmanneksen viime vuonna, mutta tänä vuonna siitä on sulanut jo neljä viidesosaa.

Venäjä-pakotteet ovat aiheuttaneet maataloudelle jo satojen miljoonien eurojen menetykset. Maidon tuottajahinnan osalta miinusta on kertynyt 150–200 miljoonaa euroa.

Heikko kannattavuus ei ole yksin maatilojen ongelma, sillä maatalouden tulovirrat tuovat elinvoimaa aluetalouksille ympäri maata. Tilojen maksamat verot pitävät yllä merkittävää osaa esimerkiksi maaseutuvaltaisten kuntien palveluista.

Maatalouden ongelmat heijastuvat nopeasti koko elintarvikeketjuun, joka tuo elannon kaikkiaan noin 300 000 suomalaiselle.

Tilakoon kasvaessa ja tuotannon teknistyessä lujaa vauhtia nykymaatalous vaatii yhä suurempia pääomia. Nyt julkistetut tunnusluvut eivät ole omiaan kannustamaan viljelijöitä ainakaan suurinvestointeihin.

Maatilat kuten muutkin suomalaiset yritykset tarvitsevat osaavia nuoria, mutta 60 sentin tuntipalkka ei houkuttele tekemään pitkää päivää ja fyysisesti rankkaa työtä.

Oma vastuunsa ahdingosta on Venäjä-pakotteet hyväksyneillä päättäjillä – niin Suomessa kuin EU:ssa. Silti suomalaisviljelijät saivat pettyä sekä kansalliseen että EU:n kriisipaketin kokoon.

Talousahdingossa elävillä tiloilla kyse voi pahimmillaan olla selviytymiskamppailusta. Jos markkinoilta ei saada tuloja ja tukien maksatuksiakin viivästytetään viranomaispäätöksin, rahaa ei välttämättä riitä jokapäiväisiin menoihin.

Samalla henkinen jaksaminen on monella nyt koetuksella.

Suomalaistuotannon turvaamisen soisi kiinnostavan päättäjiä, sillä se on tärkeää koko maan huoltovarmuudelle. Nyt maailmalta tulvii tuontiruokaa Pohjolan perukoille, mutta mahdollisen kriisin sattuessa vienti Suomen etäisille markkinoille tuskin on ensimmäisenä kansainvälisten ruokajättien mielessä.

Toivottavasti suomalainen kuluttaja osaa antaa arvoa kotimaiselle tuotannolle. Suomalaistilat tekevät paljon esimerkiksi salmonellavapauden eteen, eikä tämä työ ole ilmaista. Jos jatkossakin halutaan laadukkaita kotimaisia elintarvikkeita, niistä pitää olla valmis maksamaan.

Myös suomalainen viljelijä on palkkansa ansainnut.

VIERAILIJA

Ratkaisut ovat omissa käsissämme

Pidän ratkaisevan tärkeänä sitä, että me suomalaiset katsomme nyt ennakkoluulottomasti eteenpäin ja kunnianhimoisesti ylöspäin. Maamme ongelmat ovat monelta osin sellaisia, että niiden ratkaiseminen on onneksi meidän omissa käsissämme.

Kokonaisuudessaan Suomella on kymmenen miljardin haaste. Säästöillä hoidetaan neljä miljardia euroa, uudistuksilla neljä ja loput kilpailukyvyn ja kasvun edellytysten parantamisella.

Kilpailukykyeroa kurotaan umpeen hallituksen esittämällä työelämäpaketilla, maltillisilla palkkaratkaisuilla ja tuottavuuden parantamisella.

Maamme ensi vuoden budjettia on valmisteltu ahtaissa oloissa. Joudumme tekemään kipeitä päätöksiä ja leikkaamaan.

Päätökset tehdään mahdollisimman oikeudenmukaisesti. Moni asia tehdään jatkossa vähemmällä rahalla kuin aiemmin. Tähän sopeutuminen vaatii luovuutta, uudistamisen halua ja tinkimätöntä työtä yhteisten tavoitteiden eteen.

Hallituksessa on sovittu myös määrärahalisäyksistä. Panostamme esimerkiksi omais- ja perhehoidon kehittämiseen sekä lapsiperheiden kotipalveluihin ja lastensuojeluun. Takuueläkettä korotetaan noin 23 eurolla kuukaudessa.

On aivan ymmärrettävää, että eläkkeensaajien asumistuen muutokset ovat herättäneet kritiikkiä. Päätimme budjettiriihessä lieventää sen leikkausta. Jatkossa myös eläkkeensaajat saavat yleistä asumistukea.

Lisätalousarviossa maatalouden kannattavuuden ja maatilojen maksuvalmiuden turvaamiseen ehdotetaan 20 miljoonan euron panostusta.

Hallituksen viime viikolla ilmoittamia työelämätoimenpiteitä on arvosteltu kiivaasti. Niillä pyritään parantamaan maamme kilpailukykyä ja saamaan lisää työtä.

Vaikka muutosturva paranee irtisanomistilanteessa merkittävästi ja vanhempainvapaan kustannuksia tasataan naisvaltaisten alojen tilanteen helpottamiseksi, ymmärrän silti hyvin ihmisten hämmennyksen.

> Suomalainen kädenpuristus merkitsee enemmän kuin satasivuinen juridinen sopimus.

Tein kaksi epäonnistunutta yritystä yhteiskuntasopimuksen solmimiseksi. Yritin tosissani ja neuvottelujen kariutuminen oli suuri pettymys.

Suomella ei ole varaa jäädä odottamaan sitä, onnistuisiko kolmas yritys. Siksi hallituksen vastuu ja velvollisuus oli ryhtyä päätöksiin itse.

Olen vedonnut vielä työmarkkinaosapuoliin. He voivat etsiä hankaliksi koettujen keinojen, kuten sunnuntailisän, tilalle helpompia keinoja työehtosopimusten sisältä. Koko hallituksen esittämä paketti voitaisiin korvata jatkamalla päivittäistä työaikaa parillakymmenellä minuutilla tai luopumalla lomarahoista.

Haluan korostaa, että paketin yksityiskohdat eivät ole arvovaltakysymys hallitukselle, mutta tavoitteesta emme voi tinkiä. Suomalainen työ ja työllistäminen on tehtävä nopeassa tahdissa taas kannattavaksi.

Meidän on ravisteltava vanhoja toimintatapoja ja vietävä isot reformit maaliin. Eduskunnan syysistuntokausi alkoikin heti eläkeuudistuksen käsittelyllä.

Myös sote-uudistus on saatava päätökseen. Byrokratiaa ja normeja raivataan yrittäjyyden ja työnteon tieltä. Kuntien tehtäviä ja velvoitteita karsitaan.

Yhteiskunnallinen keskustelumme ei saa näinäkään aikoina juuttua pelkkään synkistelyyn. Meidän on nostettava esille Suomen vahvuuksia ja tulevia mahdollisuuksia. Teemme kaikkemme niiden edistämiseksi.

Meillä suomalaisilla on erityinen luontosuhde, otamme innolla uutta teknologiaa käyttöön, olemme käytännönläheisessä ongelmanratkaisukyvyssä maailman parhaita. Olemme hieman outo kansa – teemme mieluummin kuin puhumme tyhjiä.

Suomalainen kädenpuristus merkitsee enemmän kuin satasivuinen juridinen sopimus. Näille vahvuuksille pystymme varmasti rakentamaan uutta.

JUHA SIPILÄ
pääministeri (kesk.)
juha.sipila@eduskunta.fi

TOIVANEN

LEHTIKATSAUS

Maakuntien voimat yhteen

Savon Sanomien pitää VR:n junavuorojen lakkautuksia maakunnista käänteisenä aluepolitiikkana.

”Junaliikenteen kannattavuusvaikeudet ovat pitkälti seurausta VR:n ja valtion omistajaohjauksen virheistä. Esimerkiksi lippujen verkkomyyntiä on ajettu kuin käärmettä pyssyyn, jotta voitaisiin karsia lipunmyyntipisteitä. Sekava hinnoittelu on ajanut matkustajia busseihin.

Ostoliikenne koskee liiketaloudellisesti kannattamattomia vuoroja, joten tukipäätökset ovat aina poliittisia. Itä-Suomen kansanedustajien on syytä ryhdistäytyä edunvalvonnassa yli maakuntarajan.”

Avoimuutta sote-palveluihin

Suomenmaa perää vertailevaa keskustelua julkisista ja yksityisistä sosiaali- ja terveyspalveluista.

”Yksityisten tuottajien osuus kuntien palveluntarjoajista noussee muutamassa vuodessa nykyisestä 30 prosentista 40 prosenttiin.

Yksityisten palveluiden lisäys ei välttämättä tarkoita julkisten palveluiden vähenemistä, sillä väestön ikääntyessä myös palvelutarpeet kasvavat.

Sosiaali- ja terveyspalvelujen hintaan, laatuun ja asiakastyytyväisyyteen pitää saada avoimuutta ja vertailtavuutta. Se on osa sote-uudistusta.”

Luottoluokittaja ei politikoi

Kauppalehti pitää perjantaita tärkeänä päivänä, kun luottoluokittaja Fitch julkistaa uuden luokituksensa Suomelle.

”Euroalueen kriisimaita seuratessa Suomessakin hämmästeltiin, mikseivät kyseisten maiden kansalaiset ymmärrä itse maansa tilannetta, kun kuva ulkopuolelle on niin selvä. Suomi on nyt osittain vajonnut tähän samaan näköharhaan. Maalla, jonka talous supistuu neljättä vuotta peräkkäin ja toisen neljänneksen kasvuluvut ovat euroalueen heikoimmat, ei ole varaa vain odottaa käänteen tapahtumista.”

”Kannattaa kuunnella luottoluokittajia ja muita kansainvälisiä arvioitsijoita. Niiden arviot pohjautuvat kylmiin lukuihin. Suomen kasvunäkymät ovat nykyisillä eväillä huonot, eikä niitä voi muunlaisiksi tulkita.”

Epätavallinen puhe kansalle

Pääministeri Juha Sipilä (kesk.) koki Suomen tilanteen niin hankalaksi, että päätti lähestyä keskiviikkoiltana Suomen kansaa suoraan Ylen kanavilla. Pääministerin tv-puhe parhaaseen katseluaikaan ei ole kuulunut suomalaiseen kulttuuriin kuin suurissa kriiseissä. Onko nyt sellainen?

Paljon kohkattu puhe ei sisältänyt yllätyksiä. Sipilä pääsi kertomaan oman kantansa, lisäämään kriisitietoisuutta ja pitämään ilmatilaa itsellään ja hallituksella. Sipilä vetosi insinöörin tilannekatsauksessa työmarkkinaosapuoliin, jotta nämä vielä yrittäisivät sopia taloustoimista. Pääministeri kaipasi perustellusti lisää isänmaallisuutta myös yritysjohtajilta, joista liian monelle ainut isänmaa näyttää olevan omistaja-arvo.

MAASEUDUN TULEVAISUUS

Päätoimittaja: Mikael Pentikäinen
Toimituspäälliköt: Jussi Martikainen, Tiina Taipale
Julkaisija: Viestilehdet Oy
Jätä uutisvinkki: uutispaallikot@mt1.fi
Anna palautetta: toimitus@mt1.fi

Maaseudun Tulevaisuus on maa- ja metsätaloustuottajain äänenkannattaja. Se pitää maaseudun ja sen elinkeinojen puolta sekä huolehtii maaseudun henkisestä ja taloudellisesta hyvinvoinnista.

PÄÄTOIMITTAJALTA

Vanhan maailman vastaisku

Tänään perjantaina osa Suomea pysähtyy. Siksi tämäkin lehti tulee moneen kotiin vasta maanantaina.

Ammattiyhdistysliike näyttää voimaa – niin hallitukselle, Etelärannalle kuin omalle väelleen. Samalla voi hieman avittaa SDP:n taivalta.

Mielenilmaus on ymmärrettävä. Hallitus haastoi ammattiyhdistysväkeä tavalla, johon on lähes pakko vastata.

Samalla mielenilmaus on – ainakin symbolisesti – huokaus vanhan maailman järjestövallan puolesta. Aika entinen ei kuitenkaan enää palaa.

Hallitus ei tehnyt ohjelmaansa kiusalla. Se ei kuulu pääministeri Juha Sipilän (kesk.) tyyliin. Hallituksella oli vähän vaihtoehtoja.

Tämä tuli selväksi myös Sipilän poikkeuksellisessa televisiopuheessa. Sen tietävät myös monet ay-liikkeen jäsenet. Siksi rivit monessa liitossa rakoilevat.

Sopimisen tie olisi ollut kaikille mukavampi. Sitä yritettiin parikin kertaa, mutta pannussa ei ollut riittävästi painetta sopimukseen – eikä ollut näköpiirissä, että sitä syntyisi.

Suomen talouden surkeus on kaikkien tiedossa, mutta tiestä parempaan ei ole yhteistä tahtoa. Kun se puuttuu, on mahdoton sopia.

On syytä nähdä, että maailma on muuttunut. Sen kiistäminen on itsepetosta.

Todistamme isojen muutosvoimien vyöryä, jolla on tsunamin voima. Harva asia jää entiselleen.

Globalisaatio on tuonut kilpailun, jonka kenttä on koko maailma. Monen työn voi viedä halvempiin maihin.

Näin myös tapahtuu. Viime viikkoina on luettu, miten esimerkiksi Nanso ja Arabia siirtävät tuotantoaan muualle. Monelta menee leipä.

Tavara ja työvoima liikkuvat eivätkä pääomat tunne rajoja. Epävarmuus on lisääntynyt ja politiikan ja talouden taudit leviävät vauhdilla läpi maailman. Ilmastonmuutos lisää kehityksen arvaamattomuutta.

Internet ja digitalisaatio muuttavat työtä ja mahdollistavat eri tavalla maarajat ylittävän toiminnan. Ne ovat muuttaneet työn sisällön ja monen alan logiikan.

Siksi yritykset kasvavat ja kuihtuvat ennennäkemätöntä vauhtia.

Myös työsuhteet ovat muuttuneet. Harva enää palvelee uransa yhtä työnantajaa. Monen elämässä on pysyvä epävarmuus.

Tärkeä muutos on myös yhteinen valuutta. Euroaikana kilpailukykyä ei voi hakea heikentämällä valuuttaa.

Tupopöytä on voimaton murrosvoimilla. Siinä on mahdoton sopia yksittäisen yrityksen tai työpaikan ongelmia. Notkeus ei riitä.

Uusi maailma vaatii joustavuutta ja työpaikkakohtaista sopimista. Siten voidaan pelastaa ja luoda työpaikkoja. Se ei ymmärrettävästi maistu järjestöille, joilta katoaa valta.

Uudessa maailmassa ei ole helppo menestyä – ei yritysten eikä kansakuntien, varsinkaan pienen ja syrjässä sijaitsevan.

Menestys vaatii kilpailukykyä. Se vaatii yrittäjiä ja yrityksiä, joilla on ideoita ja uskallusta ottaa riskiä sekä hakea kasvua maailmalta.

Sellainen yritys voi luoda työpaikkoja ja tuoda verotuottoja. Kun on verotuloja, on varaa ylläpitää julkisia palveluita. Siksi yritysten hyvä on julkisen sektorin etu.

Kun voimaa on näytetty, pitää ryhtyä nostamaan Suomea. Lakoilla se ei tapahdu.

Jokainen päättäjä on osavastuussa Suomen ongelmista. Siksi korjaus kuuluu kaikille.

Jos hallituksen linja ei kelpaa, on syytä esittää parempi. Kaikelle ei voi sanoa ei. Jokainen hyvä idea saa varmasti arvoisensa kohtelun.

MIKAEL PENTIKÄINEN
mikael.pentikainen@mt1.fi
@jmpentikainen